

КОМЕТ УЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 259 (16.645).

4 ноябрь 1976 йил, пайшанба

Баҳоси 2 тийин.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

ТРАНСПОРТЧИЛАР БҮРЧИ

Ушунчи беш йиллик экономикамизнинг юксак суръатлар билан ривожланишида муҳим босқич бўлади. Саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ҳамин ортди. Қатор янги иншоотлар қурилди. Асрий қўллар ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалиги озоротиға киритилди. Ана шундай юксалиш транспортга бўлган талабни янада ошириши табиий. 1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг Асосий йўналишларида таъинлаб ўтилганидек: «Бутун транспорт системасининг қувватини ва иш сифатини анча ошириш, шунингдек, мамлакатнинг иқтисодий районлари ўртасидаги транспорт алоқаларини яхшилаш асосида халқ хўжалигининг ва аҳолининг юк ташувида бўлган эҳтиёжини янада тўла ва ўз вақтида қондириш, юкларини етказиб беришни ва пассажир ташушини жадаллаштириш транспортнинг асосий вазифасидир».

КПСС XXV съезди транспорт барча турлари ишчи ва мутахассислари олдиға транспорт иши самардорлигини ошириш, транспорт воситаларидаги фойдаланишни яхшилаш, вагонлар, немалар ва автомобильларнинг юк ортиш-тушириш ва техникавий жардонлар вақтида бекор туришини камайтириш, уларнинг юк кўтариш қувватидан тўлиқроқ фойдаланиш, бую юршишни қисқартириш вазифасини қўйд. Бунинг учун юк ташушини тезлаштиришга хизмат қиладиган энг мақбул схемаларни ишлаб чиқиш, транспортчилар ҳамюрлигини мустахкамлаш, юк ташушининг прогрессив усулларини кенг қўллаш талаб қилинади. Республикаимиз автомобилчилари, темир йўлчилари, дарё транспорт ходимлари халқ хўжалигининг транспортга бўлган эҳтиёжини қондириш учун астойдил курашиб, юк ташушининг прогрессив усулларидан самарали фойдаланмоқдалар. Республиканимиз транспорт тармоқларида Қора денгиз парохозчилиги, Одесса—Кишинёв темир йўли ва Одесса юк автомобиль транспорти ишлаб чиқариш бошқармаси коллективларининг ўзаро ҳамкорлиги юзасидан бошлаган ажиб-ташаббуси кенг ёйилмоқда.

Транспортчилар ҳамюрлиги халқ хўжалиги юкларининг тез ортиш-туширилиши, вақтида етказиб беришни учун катта имкониятлар очиб берилди. Транспорт воситаларидаги фойдаланиш яхшиланимда, юкларнинг станция ва узелларда туриб қоллини қисқармоқда. Ўтган беш йиллик мобайнида республиканимизда умумий фойдаланишдаги автотранспортда контейнерлар, пакетлар ва поддонлар ёрдамида ташилган юклар ҳажми 1,5 баравар ортди. Марказлаштирилган тартибда юк ташуш ҳажми эса 90 процентга етди. Урта Осиё магистралда универсал темир йўл контейнерлари билан юк ташуш ҳажми 1,5 марта нўлайди. Поддонларда ешит ташуш 1,4 ҳисса ортди.

Лекин юк ташушининг бундай прогрессив усулларига ҳамма жойда ҳам кенг йўл очиб берилмаган йўқ. Маҳаллий партия, совет ва касба союз ташкилотлари ва хўжалик органлари илгор таърибларини омаллаштириш, транспорт воситаларида самарали фойдаланиш, транспортчилар ҳамкорлигини бутун чоралар билан мустахкамлаш масалалари билан зарур даражада шуғулланишлари, мутахассисларнинг билим ва маҳоратларини юк ташуш самардорлигини оширишга мунтазам йўналтириб боришлари керак. Юк ташушини ташкил қилишда халқ ишдаий қамчиликлар бор, халқ хўжалигининг транспорт талабни қондиришда фойдаланилмаётган ва ишга солилмаган резервлар озмунча эмас. Ўзбекистон ССР Биноқилар материаллари саноати министриги норхоналарида ўтган йили барча қиштинги 59 процентига марказлаштирилган тартибда ташилди. Қолгани норхоналар усуллар билан обектларга етказиб берилди. Натижада қишмика автомобильлар, экспедиторлар ва юкчиларни жалб қилишга тўғри келди.

Илгор коллективлар марказлаштирилган тартибда юк ташуш афзалликларида баҳраманд бўлмоқдалар. Кузасой шаҳридаги 73-автоморхона ва 14-ғишт заводи, Самарқанддаги 2509-автоморхона билан 17-ғишт заводи, бошқармаси сингари коллективларнинг ўзаро шартномалар тузиб ҳамюрликл қилиши яхши самаралар бермоқда. Ғишт ташушининг марказлаштирилган системаси моҳият ҳамда материал ресурсларидан, маблағлардан тежаб-тежаб фойдаланишга ёрдам бермоқда. Бу ўринда темирйўлчилар амал қилганган юк ташуш усули диққатга сазовор. Урта Осиё темир йўл станцияларида юкларни марказлаштирилган тартибда ташуш некинги беш йилда 69 процентдан 84,8 процентга кўтарилди. Бирок, барча станцияларда ҳам аҳвол яхши деб бўлмади. Республикаимиз территориясидаги 27 станциянинг олтинсизда ҳам марказлашган тартибда юк ташушга қўлланмагани, бунин Самарқанд, Учқўрғон, Янги Зарафшон каби индустриал марказларда ҳам учратиш мумкин.

Партия, совет, касба союз ташкилотлари ва транспорт тармоқларининг раҳбарлари юк ташушини тезлаштириш таъминлайдиган илгор усулларни кенг жорий этиш ҳақида кўпроқ қайғуришлари керак. Темир йўл ва автомобиль транспорти ходимларининг ўзаро баҳамхонда ишлаши юк ташуш воситаларидан самарали фойдаланишда янада катта имкониятлар очиб беради. Урта Осиё магистралнинг механизациялашган юк ортиш-тушириш дистанцияси, Тошкент товар станцияси, Тошкент шаҳридаги 2502-автоморхона коллективларининг таърибаси янги резервлар ишга солинганда қанчалик самаралар қўрилиши мумкинлигини баралла намойиш қилмоқда. Автомобилчилар тунда 150 тама машинага юкни контейнер ортишга муваффақ бўлмоқдалар. Бу эса эр-талабдан юкларнинг зарур жойларга белгиланган вақтда етказиб берилишини, рейсларнинг нўпайишини, автомашиналарнинг бефойда қатновини йилга 300 минг километр қисқартиришни, 68 тонна ёқилғи иқтисод қилишни таъминлайди. Темирйўлчилар «вагон-автомобиль» ва «автомобиль-вагон» усулини қўллаш натижасида ҳар бир контейнернинг статистик оғирлигини 15 килограмм оширишга, шу тарика бошқа юкларни ташушга хизмат қиладиган 1625 контейнер ва 2117 вагон бўшатиб беришга эришмоқдалар.

Тошкент шаҳридаги марказлашган тартибда юк ташуш автомобиль транспорти трести республикада биринчи бўлиб катта ҳажмдаги юклар ташуш таърибасини қўллаганда анча шов-шув бўлмади. Лекин Шумилово станцияси темир йўлчилари билан Тошкент автомобилчиларининг бу ибратли ҳаракатини кенг ёйиш ҳақида тасирдан чоралар қўрилиб, «Узобуыторг», «Узтекстильторг»нинг Тошкент обекти савдо базаси, «Тошкентвино» комбинати сингари норхоналарнинг раҳбарлари эса контейнерларда юк ташуш ҳар хил ҳаётдан афзаллигини амалда ҳам та олганларча йўқ.

Вазифа — юк ташушининг прогрессив ва самарали усулларига кенг йўл очиб беришдан, илгор таърибларини илгор билан омаллаштиришдан, транспорт воситаларида самарали фойдаланишдан иборат. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 59 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Чакирлиларида маза бундай дейилган:

— Транспорт... ходимлари! Транспорт... воситаларини ривожлантиришга ҳамда таъминлаштиришга! Халқ хўжалигига хизмат қилиш сифатини бутун чоралар билан яхшилаш, совет кишиларининг эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга!

МЎЛ-КЎЛЧИЛИК ОМИЛИ

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми материаллари олимларимизда катта қизиқиш уйғотмоқда. Айниқса, институтимиз илмий ходимлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг маъмур Пленумда қилган сермазмун докладыни зўр қизиқиш билан кўтиб олдиқлар. «Чорачилик соҳасида катта вазифалар турлибди, — дедан ўртоқ Л. И. Брежнев. — Бу соҳада мол тўғриси кўлайитириш таъриблари билан бир қаторда сифат кўрсаткичларига, самардорлиқни оширишга ҳам кўпроқ эътибор бериш керак». Бу кўрсатмалар биз олимларга ҳам таллуққилдир.

Ўзбекистонда жамоат чорвачилигини жадал суръатлар билан ривожлантириш таъминлашда, уни комплекс механизациялашда фан ютуқлари ва илгор таърибларини ишлаб чиқаришга кенг татбиқ этиш катта аҳамиятга эга. Бунинг учун биз асосий эътиборни селекция ишларини янада яхшилашга қаратмоқдамиз. Кейинги йилларда бу борада қувончли натижалар қўлга киритилди. Институтимиз ходимлари Тошкент обектидаги хўжаликларда қўра ола зотли қорамоллар селекциясини оммавий равишда зотли сигирларини танлаш йўли билан олиб бораётди. Қўра ола зотли қорамоллар зотини яхшилаш бўйича методик қўлланмалар ва маслаҳатлар фанат таъриб хўжаликларидангина эмас, айни пайтда бошқа хўжаликларда ҳам жорий этилди.

Бундан ташқари олимларимиз Тошкентдан ва Туркистондан мутахассислари билан ҳамкорликда қорамолларнинг янги зотларини яратиш устида селекция ишларини давом эттирмоқдалар. Институтимиз ходимларининг фаол иштирокиди «Бойвот» совхозинда швед зотли қорамолларини сермаҳсул ва маҳсулдор зоти яратилди.

Институтимиз қосида чорвачилик фермалари учун механиклар тайёрлайдиган домой ва масурий мурулар ташкил этилган бўлиб, бу курсларда барча районлардан тингловчилар келиб, ўз малакаларини оширмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми материалларида руҳланган олимларимиз ўзларининг илмий ишлари планларини қайтадан кўриб чиқмоқдалар. Коллективизмнинг асосий эътибори комплекс масалаларини ҳал қилишга, чорва маҳсулдорлигини оширишга қаратилмоқда.

Ш. АКМАЛХОНОВ.

Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари доктори.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми материалларини, шу Пленумда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи, СССР Олий Советининг сессияси қарорларини зўр қизиқиш билан ўрганимоқдалар. Жоважон Коммунистик партияимизнинг совет кишилари фаровонлигини тинмай юксалтириш йўлида кўрсатганга ғамхўрлигига жавобан самарали ва янада сифатли ишлаш шу кўнлиниг асосий шiori бўлиб қолади.

Бизнинг планларимиз — партия билан халқ яқдил иродасининг ифодасидир. Ўзбекистон меҳнаткашлари бундан буюн ҳам Ватанимиз экономикаси ва маданиятини юксалтиришга ўзларининг бутун қуч-ғайратларини сафарбар этаверадилар.

ЮТУҚЛАРИМИЗ КЎПАЙВЕРАДИ

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг навбатдаги сессияси ўз ишчи таъомлаган қўлларда совхозини пахтакорлар катта ютуқда эришдиқлар, она Ватанга деярли 5 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, маррага етдиқлар. Пахтаимиз ҳаммаси юқори сортларга қабул қилинди. Ҳар гектар ердан 30 центнердан хирмон кўтарилиди, яли ҳосилининг 70 проценти машиналарда терилди.

Октябрь Пленуми ҳужжатларида деҳқончилик маданиятини бутун чоралар билан юксалтириш зарурлиги алоҳида таъкидланган. Пахта, эгир, қанд лавлаги, қунгабозор, сабзавот, мева ва деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларини бундан буюн ҳам кўп етиштириш керак дейилган.

Касбимиз пахтакор, бу касбин шарафлам учун кўнлинидан келган ҳамма ишларини қилаверамиз. Бу йил ҳар бири.

КПСС XXV
СЪЕЗДИ
ҚАРОРЛАРИНИ
АМАЛГА
ОШИРАМИЗ

ЁШЛАРГА— МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бюроси адабиёт, санъат, журналистика ва архитектура соҳасида 1976 йил учун республика Ленин комсомолининг мукофотларини бериш тўғрисида қарор қабул қилди. Ўзбекистон Республикасидаги адабиёт ва санъат соҳасидаги мукофотларнинг лауреатлари бўлишди.

Постановкачи-режиссёр Учқун Назаров, постановкачи-оператор Машхура Мухаммадова, артист Анда Юнусова «Оловли қирғоқ» фильмининг яратганликлари учун; Ўзбекистон илмий-оммабон ва ҳужжатли фильмлар киностудиясининг режиссёр оператори Баҳодир Мамажонов «Ўзбекистон комсомоли — КПСС XXIV съездида», «Юдуз» ансамбли, «Чемпионлар» фильми учун; Ўзбекистон телевидениеси ёиллик студиясининг бош редактори Элбек Мусаев телевидениедаги актив журналистик фаолияти, ёшларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялашдаги фаол ишлари ва «Оталар сўзи» ақлиниг қўли» телевизион эшиттириллар туркумини яратганлиги учун кино санъати ва телевидение соҳасида лауреатлик юксак унвонига сазовор бўлиқлар.

Театр санъати соҳасида Охунбойев номи Ўзбек ёш томошбонлари театри коллективини ёш ақлоқли коммунистик ахлоқ, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашдаги кўп йиллик самаралари ишлари учун; Г. Д. Жоржидево монгол-совет дўстлиги фестивалининг спорт қисмининг Ўзбекистон ССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрами фрагментини ўтказишдаги ва ГТО комплекси кўпкураши бўйича «Комсомолская правда» газетаси совринлари учун III СССР биринчилигининг тантанали очилишини ўтказишдаги режиссерлик ва постановкачилик иши учун республика Ленин комсомоли мукофотини олдиқлар.

Музыка ижрочилиги соҳасида: «Синтез» вокаль-чолғу ансамблига юксак ижрочилик маҳорати ва музыка санъатининг замонавий жанрларининг пропаганда қилганлиги учун; «Политотдел» колхозини «Чен-Чун» эстрада ансамблига юксак ижрочилик маҳорати ва қишлоқ ёш меҳнаткашларининг маданий хизмат кўрсатишдаги катта ишлари учун; Қори Ёкубов номидаги Ўзбекистон давлат филармониясининг солист-чолғувчиси Шухрат Йўлдошевга юксак ижрочилик маҳорати, Ватан ва чет эл композицияларининг энг яхши асарларини пропаганда қилишдаги хизматлари учун мукофотлар берилди.

Композитор Хайратов номи Урганг музыка билим юртининг ўқитувчиси Ўлугбек Мусаев «Манглик» операсини яратганлиги учун; санъатшунос, Ҳамза номидаги санъатшунослик институтининг катта илмий ходими Тилаб Маҳмудов «Талант художини ва обшество» («Рассом таланты ва жамият»), «В. И. Ленин ва эстетиканинг баъзи масалалари», «Исонийлик — эзулик» китоблари ва ёшларни эстетик тарбиялашдаги актив фаолияти учун; Самарқанд шаҳрининг бош архитектори Нейматов Исмомович Соидов «Самарқанддаги Йўлдош Охунбойев, Пахтачи Раббоний, Совет Иттифоқи Қазимовни Қудрат Сулейман, Нарпай райониди Илсон шонор ёдгорликлари архитектура лойиқалари, Самарқанд шаҳридаги Шоирлар йўли ва Яшил театр лойиқаси учун музыка ва архитектура асарларини яратиш ҳақида санъат назарияси соҳасида лауреатлар бўлишди. (ЎзТАГ).

БОЛГАРИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Сийсий бюросининг аъзоси. СССР ташқи ишлар министри А. А. Громино Болгария Компартиясини Марказий Халқ Республикасини Министрлар Советининг тақлифини буюнча 3 ноябрь кунини Москвадан Софияга дўстона расмий визит билан жўнаб кетди.

Внуково аэродромиди А. А. Громинони КПСС Марказий Комитетини Сийсий бюросининг аъзоси. КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Кулаков.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Республиканимизда октябрда меҳнат вахтиси кун сайин қизғин тус олмақда. Ўзбекистон кўрлар жамияти марказий правлениесига қарашли корхоналарнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ҳамда СССР Олий Советининг V сессияси материалларини қизғин муҳокама қилиб, уни ҳаётга татбиқ этиш учун курашни қизитиб юборди. Улар йиллик планин муддатидан илгари бажариш ва пландан ташқари 2 миллион 700 минг сумлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилдиқлар.

СИЁСИЙ АДАБИЁТ НАШРИЁТИ БОСИБ ЧИҚАРДИ

«Россиянинг XIX аср охири ва XX аср бошларидаги таърих сиёсати» деган китобнинг навбатдаги X томи (1817—1819 йиллар) босмадан чиқди. Бу томин СССР Ташқи ишлар министриги ҳузуридаги дипломатия ҳужжатларини нашр этиш комиссияси таъйёрлади. Томда 200 дан зиёд ҳужжат биринчи марта эълон қилинди. Бу ҳужжатлар Россиянинг ўша даврдаги халқаро аҳоли ва ташқи сиёсатини батафсил ёрматди.

Материаллар илмий-тарихий жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлиб, Россиянинг XIX аср биринчи ярмидаги ташқи сиёсатини ўрганишда муҳим манбадир. Бу томин сиёсий адабиёт наشريёти чоп этди. (ТАСС).

ҚЎШМА ШТАТЛАРДА ЎТКАЗИЛГАН САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. 3 ноябрь. (ТАСС). 2 ноябрь кунини АҚШда ўтказилган сайлов натижасида демократик партия номзоди Ж. Картер янги президент қилиб сайланди. Дастлабки маълумотларга қўра. 36,6 миллион оёйловчи ёки сайловчиларнинг 51 проценти Ж. Картер учун овоз берди. Республикачилар номзоди Ж. Форд 34,6 миллион ёки 48 процент овозга эга бўлди. Сайловчиларнинг бир проценти мустакиллар номзоди бўлган У. Маккартни учун овоз беришди.

Конституцияга мувофиқ айна маҳалда сайлашга вакил қилинган кишилар учун овоз берилди. Улар расмий жиҳатдан президент ва вице-президенти сайландилар. Бу вакиллар коллецияси 538 кишидан, яъни вакиллар палатаси аъзолари ва сенаторлардан (535 киши) ҳамда Колумбия федерал округидан сайланган уч кишидан иборатдир. У ёки бу партиянинг номзодлари президент ёки вице-президент лавозимига сайловда гўлиб чиқиши учун сайлашга қўйилган қонун. Сайлашга вакил қилинган кишилар 1976 йил 13 декабрда овоз берсалар ҳам, 270 дан ортук ана шундай вакилнинг қувватлигига сазовор бўлган Ж. Картер АҚШнинг президенти ва У. Мондел вице-президенти бўлганлиги ҳозирдаёқ равшандир.

Оқ йи вакилининг айтишича, Ж. Форд «сайлов натижаси ҳалл аниқ эмас», деган ҳаж билан эртага баъзи ҳеч қандай баёнот бермайдиган бўлади. Республикачилар Нью-Йорк штатиди сайлов натижалари ҳусусида тортишмоқдалар.

Ж. Картер Жоржия штатиди Атланта шаҳрида ўз тарафдорлари ҳузурида қискача баёнот бериб, ўтмишда америкаликлар ўз ҳукуматидан ҳафсалаларни пир бўлганлигини таъкидлаб, мамлакатининг бирлигига ва америкаликларини иш билан таъминлашга эришиш йўлида илгори борича қуч-ғайрат сарфлашга ваъда берди. Ж. Картер бу оғир вазифага эканлигини таъкидлаб, ўтмишдаги хатолари тўзатишга ҳаракат қилаётганини айтди.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республиканимиз обектларида пахта тайёрлашнинг бориш тўғрисида шу йил 3 ноябрда бўлган

МАЪЛУМОТ				
(Умумий планга нисбатан процент ҳисобида)				
Биринчи устуи — обектлар: якъинча устуи — бир кунда тайёрланган пахта: ушунча устуи — шу жумладан машинада, туртинчи устуи — маъсум бошқилан буюн тайёрланган пахта: бешинчи устуи — шу жумладан машинада.				
Тошкент	0,13	0,02	105,90	117,59
Сурхондарё	0,39	0,22	98,66	108,58
Андижон	0,28	0,11	97,36	103,36
Жиззах	0,23	0,11	94,94	96,21
Қашқадарё	0,70	0,74	94,36	93,49
ҚҚ АССР	1,09	1,18	92,35	85,05
Самарқанд	0,60	0,50	90,42	90,01
Мамаган	0,41	0,23	89,38	101,41
Сирдарё	0,13	0,00	88,67	101,13
Фарғона	0,51	0,75	88,00	71,72
Бухоро	0,39	0,31	86,64	80,91
Хоразм	0,41	1,31	76,58	72,16
Республика бўйича:	0,48	0,44	91,86	93,97
Шу жумладан илгична толади пахта				
Сурхондарё	0,67	—	81,53	—
Қашқадарё	0,98	—	75,59	—
Мамаган	0,40	—	71,89	—
Бухоро	0,41	—	52,18	—
Республика бўйича:	0,72	—	77,83	—

АҚШнинг 39-президенти Жеймс эрл Картер 1924 йил 1 октябрда Жоржия штатининг Плейнс шаҳрида фермер оиласида туғилди. 1946 йилда Аннаполисдаги харбий-денгиз академиясини тамомлади ва 1946 йилдан 1953 йилгача АҚШ харбий-денгиз кучлари сафидида хизмат қилди. Ж. Картер лейтенант унвонига истефода чиқиб, ўз шатининг ижтимоий-сийсий ҳаётида актив қатнашга бошладди. 1961 йилда Жоржия сенатига сайланди, бу ерда икки муддат давомида ишлади, 1970 йилда эса штат губернатори қилиб сайланди ва шу лавозимда 1975 йилгача бўлди.

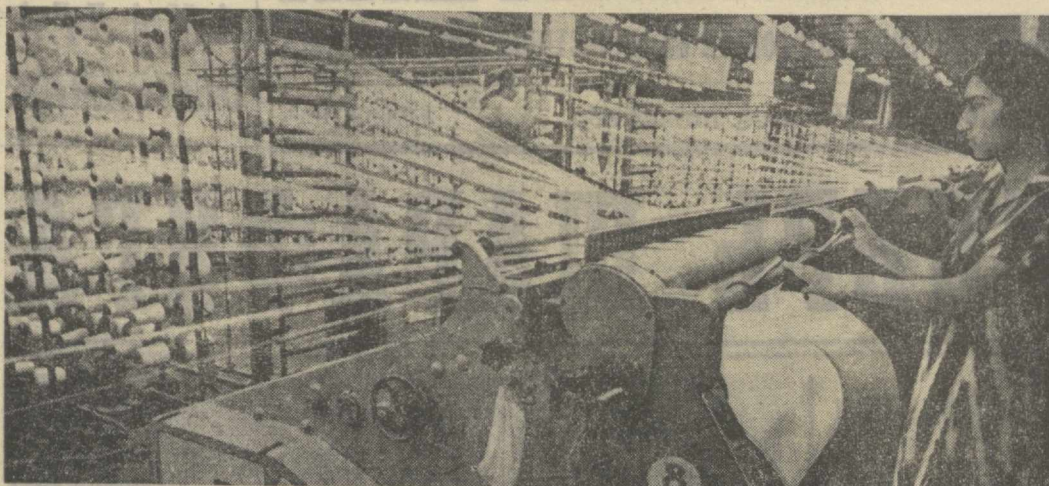
Ж. Картер 1974 йилнинг декабрида 1976 йилда ўтказилган сайловда демократик партиядан АҚШ президенти лавозимига ўз номзодининг кўрсатилишига эришиш ниятида эканлигини эълон қилди. У сайлов кампаниясини муваффақиятли ўтказди ва демократик партиянинг 1976 йил 14 июлда бўлиб ўтган съездида президенти лавозимига демократларнинг номзоди қилиб расмий суратда кўрсатилди.

КПСС МАРКАЗИЙ
КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ
ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ
АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ФАОЛИЯТИМИЗНИНГ ЖАНТОВАР ПРОГРАММАСИ

ПЛЕНУМНИНГ ҚАРОРЛАРИ ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИНИНГ, БАРЧА КОММУНИСТЛАРИНИНГ АМАЛИЙ ФАОЛИЯТИ УЧУН ЖАНТОВАР ПРОГРАММА БУЛИБ ҚОЛИШИ, МЕХНАТҚАШЛАРИНИНГ СИЕСИЙ АКТИВЛИГИ ВА МЕХНАТ ҒАЙРАТИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШ УЧУН ТАШКИЛОТЧИЛИК ВА ТАРБИЯВИЙ ИШЛАРГА АСОС ҚИЛИБ ОЛИНИШИ КЕРАК.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ДАВР КОММУНИСТ МУЛОҲАЗАЛАРИ ОЛҒА ЧОРЛАЙДИ

Шундай дақиқалар бўлади, улар ҳаётингда алоҳида мазмун касб этади. Бу дақиқаларнинг қадрини ўша ондаёқ белгилай олмайсан ҳам. Вақт ўтиши билан ўша онларда ҳал қилинган масалалар кўз ўнгингда ахлит намоён бўлади. Ўшанда ана шу ўзгаришларнинг илк режалари белгилаётганида сен ҳам уни муҳомада қилишда қатнашгани билан фойдаланасан киши. Ҳа, улар режаларни белгилаш учун тулганлар партиа анжуманларининг қатнашчиси бўлиш ҳар бир коммунист учун гоёт шарафли. Лекин унинг юксак масъулияти ҳам бор. Худди шу нарсани ҳақиқатда бўлишига ундайди, эришганидан ютуқлар билан қийоламан, бир жойда турол қолмай, мудом янги доволарга интиларасан.

Бу гал ҳам шундай бўлди. Биз, КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қатнашчилари ўша кунлари ўзини беш йил олдинда мамлакатимиз олдида очилаётган улкан истиқболлар илҳом билан нафас олдик. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Пленумда ёрқин нутқ сўзлади. Бу нутқда коммунистнинг қурилишнинг конкрет манзараси чизиб берилди, партиа, совет ташкилотлари амалга оширадиган вазифалар аниқ-равшан баён қилинди. «Самардорлик ва сифат, — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев, — Ана шу икки сўз эндиликда бутун хўжалик фаолиятининг шiori бўлиб қолди. Халқ хўжалик тараққиёти ҳозирги босқичнинг объектив талаб-эҳтиёжлари шу сўзларда ўз фоқасини топди, бу ҳаммага тушунарлидир».

Пленумдан қайтиб келгач, бригадамизда, ҳамкасблар даврасида ўз-ўзидан ҳақ-жонли суҳбат бошланди кетди. Пленум белгилаган режалар ҳаммани ҳаяжонлантираётганини, партиа голлари ҳар бир меҳнатқашнинг қалбидан чуқур жой олаётганини шунда яна-

да яққол тасаввур қилдим. Суҳбат ўзини беш йилликнинг улкан вазифаларини амалга оширишда коммунистнинг бурчи, социалистик муСОБАҚАДА, техника тараққиётини жадаллаштиришда унинг ташаббускорлик ибрати мавзуларига қўйди.

Дарҳақиқат, хўжалик вазифаларини бажаришда ҳаммани ҳам партианинг ибрат кўрсатмоқдими? Ўз иш жойимизда барча резервлардан фойдаланмоқдими? Шу синари саволлар ҳаммани ҳаяжонлантирди. Коммунист ҳар жойда, ҳар қандай широнда фойдаланиб кўрсатиши, ўз ибрати билан қийинчилик олға чорлаши лозим. Меҳнатда қандай натижага эришган бўлсам, булар партианинг бурчини тўғри англаганим, колленинда масъулиятни чуқур ҳис этганим маҳсули деб ҳисоблайман.

Шу ўринда партиа XXV съезидан кейин корхоналарда турган ватанпарварлик ташаббуслари, уларнинг тақдирини ҳисоблаган мулоҳазалар билан ўртоқлашмоқчиман. Ўзим туққангичи беш йилликда икки беш йиллик топиригини ундадим. Шу кунларда 1982 йили якунида арафасида турибман. «Ўнла ташаббус» сўзга қўшилди, ўзини беш йилликда ҳам икки беш йиллик марраи эгалламоқчиман. Булар шунчаки ай-тилаётган гаплар эмас. Иш вақтининг ҳар бир минутидан, ускуналардан тўла қувват билан фойдаланиш, касб маҳоратини таймий ошириш шундай юксак марраларни белгилаб олишим учун реал имконият яратмоқда.

Аммо, ҳаммани ҳам шундай бўлиштириб? Юксак мажбуриятлар қабул қилиб, катта-катта миқдорларда тур-буртлардан ўз вазифаларига ҳаммани ҳам амал қилиш-латириб? Афсуски, баъзан шов-шувга сабаб бўлган, ташаббус билан чиққан айрим кишилар кўп ўтмай масъулиятни унутдилар. Дастлабки натижалар уларни «эр-калал» қўйди. Бундай қи-шилар шу ютуқлар билан қийоламан, иш суруятини бўшаштириб юборишди.

Ташаббусни бошлаб қўйиб, муттасил изланмайдиган кунт ва ғайрат билан ишламайдиган кишилар ҳам йўқ эмас. Улар турғунлик муваффақиятсизликлари олиб келишини англаб етмайдилар. Баъзида кунлик топи-ширини бажаришмасам ҳам коржомани бамайлихотир ечиб, завод дарвозасидан «енилгинга» чиқиб кетав-радилар.

Бугунги кунда шахсий ибрат кўрсатишнинг матно-си жуда кенг. Бу тушунча фақат иш нормасини бажа-ришини кўзда тутмайди. Бугунги кунда смена топи-ширини муттасил ошириб бажарётган, касб-маҳорати-ни таймий такомиллаштира-ётган, айни вақтда коллек-тивнинг иктомий ҳаётида фаол қатнашаётган, янги-ликни интилоб, уни байроқ қилиб дадил олға бораётган кишининг илҳом илҳом, ҳақиқий коммунист дейиш мумкин.

Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деб таъкид-лади: «Ҳар бир комму-нист қардаш ишлаётганлиги, қандай лавозимни ёки амал-ни эгаллаб турганлигидан қатъий назар, ушшоқлик ва иттиҳом, ишга иктомий муСОБАҚАДА ПАМУНАСИНИ, кат-та ва кичик вазифаларини ҳал этишга давлат нўқтаси назаридан ёндашиш ПАМУНА-сини кўрсатиши керак». Пленумда самардорлик ва сифат беш йилликнинг улғувор вазифалари тилга олинди. Уларни муваффа-қият бажариш ҳар бири-миздан аўр ғайрат билан меҳнат қилишни, бутун им-кониятларимизни ишга со-лишини талаб қилади.

Маълумки, сифат билан боғлиқ бўлган проблемалар комплекс жуда кенг маъ-нога эгадир. Бу планлашти-ришни ҳам, меҳнатни тап-шиқ этишни ҳам, олдин иш-чида бошлаб, инженер-тех-ники ҳодимларга ҳамма-хамнинг меҳнат маҳора-тини ҳам қамаб олади. Юқори сифатни таъминла-диган омиллар сифатида пар-тия ташкилотларининг кун-далик сиёсий-ташқилогичи фаолиятини тилга ол-

моқчиман. Коммунистлар-нинг авангардлиги, меҳнат-да ва иктомий ҳаётдаги активлиги уларнинг фаоли-тига ҳам боғлиқдир.

Маълумки, ўтган беш йилликда корхонамизнинг қуввати деярли тенг ярми-га ошди. Лекин машиналар-имиз сифати ҳам шунга яраша яхшиланмаптими? Тўғри, сўнгги йилларда те-рим агрегатларини тамо-миллаштириш борасида му-ҳим ишлар бажарилиди. Ил-жерлар, конструкторлар бу соҳада самарали иш олиб бормоқдалар. Тобора мукамил машиналар иш-лаб чиқарилмоқда. Уру-лик пахтани табақлаш-тириб тарадиган, илҳом пах-тани териб олишга мул-жалланган машиналар шу-лар жумласидандир. Улар бу йилги мавсумда пахта далаларида синодан му-ваффақиятли ўтди. Ҳозир пахтани қўймай тарадиган машина устида иш олиб бо-рилмоқда. Конструкторлар машинанинг ишчи апарат-ларини такомиллаштириб, бирор тола ҳам пахта но-буд бўлмаслигин йўларини излашмоқда. Октябр Пле-нуми кунлари бу соҳадан ишларини яна ҳам тезлаш-тиришимиз лозим эканлиги ҳақида ўйладим. Бу вазифа-ларни муваффақиятли ба-жаришга «пахтакорлар» ми-за олдига юзмиш бую-бўлади. Шундангина Совет пахтачилигини юксалтириш-га қўшаётган ҳиссасини яна-да саямоқли бўлади.

Цехимизда 18 детал давлат Сифат белгиси оли-нга тасвир этилди. Уларнинг техника даражаси ҳозирги талабларга тўла-тўғис-жа но беради. Лекин биз бу билан қийоламанмаизми йўқ. Маҳсулот сифатини ях-шилаш, ускуналар ва детал-ларнинг чидамчилигини ошириш учун янги-янги им-кониятларни ишга солаётим-из. Ҳаёро меҳнат бешлаш-тир мавжуд резервлар те-роқ ишга солишининг етакчи омил бўлаётди. Пленум кунлари цехимиз социалистик муСОБАҚАДА голиб чиққанлигини эшитиб чексиз қувондим. Бу ўзин-чи беш йиллик топириги-ларини муваффақиятли ба-жаришга имончиликни кун-га қайтирдим. Шу ишчи му-ваффақиятларимизнинг га-рови бўлиши шубҳасиз.

М. МУҲДИНОВ,
Меҳнат Қизил Байроқ
орденли Тошкент қи-лоқ хўжалик машинасо-злик заводининг слесари,
КПСС Марказий Ревиз-зия комиссиясининг аъзоси.

Самарқанд шаҳридаги «Красный двигатель» заводи коллек-тив уртасида «Улғу Октябрь» революциясининг 60 йиллигига — олтинчи зарбдор ҳафта» ташаббуси кенг ёйилди. Корхона бошлангич партиа ташкилати кўйидан бошланган бундай та-шаббусларни қўллаб-қувватлаб, КПСС Марказий Комитети ок-тябрь Пленуми қарорларини ижро этиш амалга ошириш учун со-циалистик муСОБАҚАДА янги олдирмоқда.

Суратда: меҳнат цехининг илҳом тоқари Латиф Раҳмонов. У зарбдорлик билан ишлаб келгуси йил шахсий планини ҳам ошириб бажармоқда.

Т. КАРИМОВ ФОТОС.

ЗҲР ҚИЗИҚИШ БИЛАН

АНДИЖОН. («Совет Ўз-бекистон» мухбиридан). Андижон области меҳнат-қашлари ўртоқ Л. И. Бре-жневнинг КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пле-нумида сўзлаган ёрқин нут-қини, Пленум қабул қилган қарорларини, СССР Олий Совети сессияси материал-ларини аўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Агитатор-лар, пропагандистлар, лек-торлар ишчилар, қурувчи-лар, дала меҳнатқашлари ҳузурида мароқли суҳбат-лар ўтказмоқдалар.

Андижон области партиа комитети ўртоқ Л. И. Бре-жневнинг КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми-да сўзлаган нутқини ва СССР Олий Совети сессияси мате-риалларини меҳнатқашлар уртасида кенг пропаган-да қилишга қаратилган кенгай-тирилган тадбирлар ишлаб чиқиди. Партиа, совет тап-килотларининг раҳбарлари, олий ўқув юртарларининг профессор ва лекторларини шаҳар ва районларда, саноят корхоналарида, колхоз ва совхозларда катта тарғибот ишларини бошлаб юборди-лар.

Бундан ташқари ҳар бир шахар ва районда агитация ва пропаганда гуруҳлари ташкил этилди.

ТУРКУЛ («Совет Ўзбеки-стон» мухбиридан). Бу ерда доқлашчилар, лекторлар, про-пагандистлар, сиёсий ташки-лотчилар, сиёсий ахборотчилар, агитаторлар, саноят, қурилиш, транспорт, алсқа, колхоз, сов-хоз, маданий-оқартув муасс-салари партиа ташкилотлари секретарлари иштирокда кен-гаш бўлиб ўтди. Район партиа комитетининг биринчи секре-тари Қ. Нурлибетов КПСС Марказий Комитетининг ок-тябрь (1976 йил) Пленуми қа-рорлари, КПСС Марказий Ко-митетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқидан келиб чиқадиган қоида, ҳуло-салар ва СССР Олий Совети-нинг сессияси материаллари юзасидан доқлаш қилди. КПСС Марказий Комитетининг Пле-нуми ва СССР Олий Совети сессияси материалларини ме-хнатқашлар уртасида тушунти-риш ишлари юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Идео-логия фронти ҳодимлари ту-шунтириш ишларини олиб бо-риш учун колхоз, совхозларга, фермаларга, янволарга жў-наб кетдилар.

Хўжаликка раҳбарлик

ИШИМИЗНИНГ МАЗМУНИ

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми мамлакатим-из иқтисодий қудратини яна-да муСОБАҚАДА, халқ тур-мушининг моддий ва маданий даражасини юксалтиришнинг янги марраларини белгилаб берди. Пленумда қишлоқ хў-жалигини ривожлантириш, эко-номикамизнинг аграр сектори-ни замонвий даражага кўтэ-ришининг конкрет тадбирлари ишлаб чиқилди. Қишлоқ хўжа-лиги самардорлигини оши-риш, унинг сифат кўрсаткичи-ни яхшилаш, деҳқончилик маҳ-сулотлари, шу жумладан пахта, дон, сабзавот, мева етишти-ришни кўпайтириш вазифа-ри белгилаб олинди.

Пленум қарорлари ҳамда ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу Пленумда сўзлаган ёрқин ва сермазун нутқи райони-миз барча меҳнатқашлари то-монидан аўр қизиқиш билан ўрганиб чиқилмоқда. Партиа йнгилишларида коммунистлар ўртоқ Л. И. Брежнев нутқидан келиб чиқадиган қоида ва ҳу-лосалар, Пленум қарорлари асосида юксалишининг янги марраларини белгилаб олма-қдалар.

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари-нинг ижро этилиши билан бажари-лиши аниқсиз бошлангич пар-тия ташкилотларининг нечоғ-ли жағвоғарлик ва ташаббус-корлик билан ишлашлариға, уларнинг меҳнат коллектив-лари уртасидаги сафарбарлик ролига боғлиқдир. Бошлангич ташкилотларга ишчил раҳбар-лик таъминланган жойда қўй-илган вазифалар ҳам муваф-фақиятли бажарилаверди.

Шу кунларда Денов райони-да мавжуд 120 та бошлангич партиа ташкилотлари ўзин-чи беш йилликни муаддат-дан илҳом бажариш учун социалистик АСОБАҚАДА авж олдиётган меҳнат коллек-тивлари ишга самарали таъ-сир ўтказмоқдалар. Ленин ор-денли «Ҳазорбоғ» совхози партиа ташкилати жангворли-ги ва сафарбарлиги роли пах-тачилигини комплекс механиз-ациялаш учун курашда яққол намоён бўлмоқда. Совхоз ко-ммунистлари октябрь Пленуми қарорларида таъкидлангичдек, қишлоқ хўжалигини механиз-ациялаш, машина ва трактор-лар қувватидан тўла унм бил-ан фойдаланиш, уларнинг иш сифатини ошириш, ме-ханнизаторлар тайёрлаш маса-ла-рига алоҳида эътибор би-лен қарамоқдалар. Улар «Қишлоқда яшашганим, те-хникани бошқаришим» тур-гани деган ташаббус билан чиқиб, уларнинг ўзи бирин-чи навбатда қарда ва қан-дай ишда ишлаётганидан қатъ-ий назар тракторларини, пах-та ва курак териш машина-ларини бошқаришни ўр-ганиб олмақдалар. Бу ерда 175 коммунистдан 150 киши бевосита ишлаб чиқаришда меҳнат қилмоқда. Улар хўжа-лиқнинг ҳал қилувчи устак-ларига берилиб қўйилди. Ҳар бир коммунист Пленум қарор-ларини совхоз меҳнатчилари уртасида кенг тарғиб қилишда актив иштирок этмоқда.

Яқинда бўлиб ўтган цех пар-тия ташкилотлари йнгилиш-ларида коммунистлар ишлаб чиқаришни юксалтириш, деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайти-риш юзасидан қилинган иб-ратли ишларни таъкидлаш би-лан бирга, ишдаги айрим хато ва камчиликларни ҳам при-ципиаллик билан қўрсатди. Ерларни меиорациялаш ва ирригациялаш ишларини яна-да такомиллаштириш, пахтачи-

лиқни химиялаштириш, ўғит-лардан самарали фойдала-нишни янада яхшилаш ҳақида коммунистлар айтган тақидий фикр ва мулоҳазалар, тақ-лифлар совхоз партиа комите-ти томонидан атофлича ўр-ганиб чиқилмоқда. Бу тақлиф ва мулоҳазалар қишлоқ хўжалиги самардорлигини янада оши-риш ва унинг сифат кўрсат-кичларини яхшилаш юзасидан келгуси йил учун белгила-ётган тадбирларнинг мағзини ташкил этади.

Меҳнат моддий ва маъна-вӣ ресурсларини ўринли, тежаб-тергаб фойдаланишга кўнл би-лан эришиш, капитал маблағ самардорлигини ошириш ва-зифаси октябрь Пленуми қа-рорларида алоҳида таъкид-ланди. Денов ва Хайробод пахта тозалаш заводларида бу соҳада кўпгина ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Комму-нистлар самардорлик ва иш сифатини оширишининг янги резервларини топиб, ишга ту-ширишда ўрнек кўрсатмоқда-лар. Корхона коллективи ўзи-нинг ишчиллиги, ишончилиги ва ўзаро ҳамкорликда иш юри-ти-ши билан акрелиб туради.

Ана шу сабабли бу ерда уни-чи беш йилликни муаддатдан илҳом бажариш ҳаракати авж олди. Бошлангич партиа тап-килотлари бутун диққат-эъти-борни социалистик муСОБАҚА таъсирчанлиги ва самардор-лигини, коллективни тарбия-лашдаги ролини янада оши-ришга қаратмоқдалар. Соци-алистик муСОБАҚА кишиларни меҳнатга муҳаббат, топири-лган ишга чуқур масъулият ру-ҳида тарбиялашининг муҳим омил бўлиб қолди. МуСОБАҚА илҳомларини моддий ва маъ-навий рағбатлантириш, ақу-ларни таққослаш ва муСОБАҚА-қанинг ошқоралигини таъмин-лаш принциплариға қатъий амал қилинмоқда. Булар эса ўз навбатида план ва мажбу-риятларини ошириб бажари-лишига имкон берапти.

Район партиа комитети беш йиллик планларини муаддат-дан илҳом бажариш, калк хў-жалиги барча соҳаларини ком-плекс ривожлантириш юзаси-дан қўйилган вужудга келаёт-ган барча фойдали ташаббус-ларни ва илҳом тақрибаларни қўллаб-қувватламоқда. Бу таж-риба ва ташаббуслар деҳқон-чилик маҳсулотлари, аниқсиз пахта, дон ва сабзавот, гўшт ва сут етиштиришни кўпайти-ришининг янги резервларини топиб ишга туширишда муҳим аҳамият касб этапти. Жумла-дан, об-хаво ноқулай келган хозирги гоёт мурраккаб ва ки-йин широнда пахта йнги-те-ригини ва топиришини конве-йер усулида ташкил этиш, ку-рак териш ва чувиш машина-ларидан, сушилқалардан ке-ча-кунда фойдаланиш, машина-ларга комплекс техника хиз-мати кўрсатиш юзасидан «Ҳа-зорбоғ» совхоз меҳнат коллек-тивига бошланган ташаббус ана шу тарада барча хўжа-лиқларда кенг ёйилди. Бу эса пахта йнги-теринини тез суруятлар билан давом эти-риш имконини берамоқда.

Биз КПСС Марказий Коми-тети октябрь Пленуми қарор-ларини ижро этилиши билан амал-га ошириш учун партиа тап-килотлари жангворлигини, коммунистларнинг ишлаб чи-қаришдаги авангардлик роли-ни, экономика ва маданийта, ишчилар тарбиясига таъсирини кўпайтиришга шарафимиз.

Х. ШАРАФИДИНОВ,
Денов райони партиа коми-тетининг биринчи секре-тари.

ПАХТА БИЗНИНГ ИНТЕРНАЦИОНАЛ БОЙЛИ-гимиздир. Биз Ватанимиз учун, халқи-миз фаровонлигини тобора ошира бориш учун жуда кўп пахта кероқлигини яхши би-ламиз. Бизнинг пахтамиз олдиндан ҳам қимматлидир. Мамлакатимизнинг тўқимачи-лик маркази Иваново корхоналари, Итти-фоқимиздаги унлаб йирик тўқимачилик фабрикалари ана шу бизнинг пахтамизда ишлаб турибди. Халқимиз учун, унинг тала-би, диди, эҳтиёжига яраша ранго-ранг газ-ламалар тўқиб чиқармоқда. Биз ана шу фаровонлик саноти корхоналарини сифат-ли толалар билан мунтазам таъминлаб турганимиз билан ҳақиқи равишда фойдала-намиз.

Бизнинг Мирзачўлдаги бригадамиз ўтган беш йилликда ҳосилдорлигини тенг бора-бар оширишга эришди. Биз чўп широнтида 50 центнерлик хирмон кўтаришга муваф-фақ бўлдик. Бунга биз пахтачиликдаги иш-ларни тўла комплекс механизациялаш эва-зига эришдик. Бунинг учун энг аввало биз-га мукамил ва қудратли терим машина-лари етказиб бораётган ҳақрамон ишчи-лар синифига, Тошкент машинасоzларига чин қалбдан миннатдорчилик билдирма-дик. Бизнинг ютуғимизда уларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Бригадамиз коллективининг тўққизинчи беш йилликда эришган бу юксак кўрсат-кичларини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ўзининг таъ-риф кетида юксак баҳолади. Бу таърифқа жавобан бригадамиз аъзолари пахтачилик-ни юксалтиришга янада кўпроқ куч ва ғай-рат серғайлаш, янада ахшироқ меҳнат қи-лишга аҳд қилдилар. Биз ҳаммани ибрат кўрсатиб олдинда боришга ҳаракат қи-ла-

ҲАМИША ОЛДИНГИ САФДА

КОММУНИСТНИНГ ЯҒОНА ИМТИЁЗИ

Коммунистнинг ҳаёдаги ўрни ҳақида КПСС Марказий Комитетининг Бош секре-тари Л. И. Брежнев шундай деган эди: «Коммунист деган ном зимамизга нўп ишлар-ни юндади. Коммунистларда битта имтиёздан бошқа ҳеч қандай имтиёз йўқ. Бу имтиёз шуки, улар ўзларининг куч ва ғайратларини умумий ишга бошқалардан кўра кўпроқ сарфлашлари, шу ишнинг тантанаси учун бошқалардан кўра яхшироқ иш-лашлари ва меҳнат қилишлари керак. Коммунистларнинг битта қуқудан бошқа ҳеч қандай алоҳида ҳуқуқлари йўқ. Бу ҳуқуқ шуки, улар ҳаммани олдинги сафда бўлишлари, ҳаммани энг йнгиин жойда бўлишлари керак».

Партия Марказий Комитетининг октябрь Пленумида ҳам коммунистнинг иктомий ҳаётдаги ўрни ҳақида, олдинда турган натта вазифаларини шараф билан адо этиш-даги авангардлик роли ҳақида алоҳида гапирилди. Ҳар бир коммунист, ҳар бир пар-тия ташкилати чинакам амалий ва фойдали ташаббусларини ҳар томонлама рағбатла-тириш ва кенг ёйиши, олға томон ҳаракатиниға тўқинлик қиладиган барча говлар-ни қатъий сартароф этиш лозимлигига таъкидланди.

Бу ироқла коммунист ҳам ана шу юксак таърифга аини мого келадиган, узларининг бутун куч ва ғайратларини умумий ишнингга бошқалардан кўра кўпроқ сарфлаётган, ҳаммани олдинги сафда бориб, бошқаларга ибрат-намуна кўрсатиб, ишлаб, катта оғру-эътибор тоған фидорларлардир.

Иккаласи ҳам халқимиз фаровонлиги йўлида жонобозлик кўрсатиб меҳнат қи-лмоқда. Уларнинг масаратта тўлиқ меҳнатларини партиа ва ҳукуматимиз муносиб қадирлади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Булолма Жураева ва пахтакор Расул Ҳайдаров эу фидорхона меҳнатлари билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари-нинг таърифига сазовор бўдилар.

Бу зарбдорлар кўйида коммунистнинг ҳаммани олдинги сафда бориш бурчи ҳақида фикр юритадилар.

мители октябрь Пленуми қарорларига ама-лий жавобимиз бўлади.

Расул ҲАЙДАРОВ,
Мирзачўл районидagi Абай номли сов-хоз бригада бошлиғи.

Биз ТОЛАМИЗНИНГ қадрини яхши би-ламиз. Уни тежаб-тергаб халқимиз учун яхши маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ҳар-кат қилаётганимиз шундан. Партиямиз эн-диликда фақатгина кўп маҳсулот ишлаб чиқариш эмас, ишлаб чиқарилган маҳсулот-нинг сифатини, ишлаб чиқарилаётган маҳ-сулотнинг сифатини кўн суйни ахшлалаб бориши керак. Бу вазифани шараф билан адо этишда ҳар қачонгидек коммунистлар намуна кўрсатмоқдалар. Уларнинг ташаб-

Айниқса, КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида самардорлик ва сифат бундан кейинги барча иш-чимизнинг мезони бўлиб қолиши ало-ҳида таъкидланди. «Самардорлик ва сифат учун курашнинг маъноси шуки, — дея таъкидлади Л. И. Брежнев Пленумда, — ҳар бир совет киши, ҳар бир меҳнат коллективи юксак меҳнат унумдорлигига эришув; ишлаб чиқариш иттиҳоси ва те-жамкорликка қатъий рия қилиши, ўз иш-ининг сифатини, ишлаб чиқарилаётган маҳ-сулотнинг сифатини кўн суйни ахшлалаб бориши керак. Бу вазифани шараф билан адо этишда ҳар қачонгидек коммунистлар намуна кўрсатмоқдалар. Уларнинг ташаб-

Буллма ЖУРАЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинати йн-гурувчиси, Социалистик Меҳнат Қа-ҳрамони, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси.

Мен бир йилда икки йиллик плани уд-далаш ташаббуси билан чиққан эдим. Ана шу ташаббус фақат бизнинг корхонадагина эмас, иттифоқдаги қўллаб корхоналарнинг илҳомлари томонидан қизғин кутиб олин-ди. Ўзим нормадангидан икки баварр кўп урчуқларини бошқариш билан август ойига қадавр бир йиллик план микдориди калавэ ишлаб чиқардим. Шу ҳақда КПСС Марка-зий Комитетига рапорт йўллаган эдим.

Меҳнат муваффақиятини Марказий Коми-тет Бош секретари Л. И. Брежнев томонидан юксак баҳоладим. Мен бундан кўнглим тоғдек ўсиб, қолган вақт ичиде яна бир йиллик план микдориди калава ишлаб чи-қаришга, қўллаб шоғирдаларига ҳар йили икки йиллик плани уддалашлари учун кў-лимдан келган барча ахшилигини қилиш-га, уларни тежорлик билан ишлашга ўр-ғатишга сўз бердим. Коммунистнинг вазифа-си фақат ўзи олдинда бориш эмас, балки бошқаларни ҳам ўзига эргаштириш, ўзи эришган доеонга уларни ҳам олиб чиқаришга қўллашмоқдир. Ана шунда бир кишининг таърибаси кўпчиликнинг муяжжа айлана-верди. Биз сўзи ва иш бил бўлган пахта-корлар етиштирган қимматли пахта ҳосил-лидан яна ҳам кўпроқ ва сифатлироқ маҳ-сулот тайёрлашга ҳаракат қилаверамиз.

БУТУН КУЧ ВА ВОСИТАЛАР — ЙИГИМ-ТЕРИМГА!

СУРЪАТНИ СУСАЙТИРМАЙМИЗ

Пахта йигим-теримида пахта ганимат кунлар давом этапти. Унинг ҳар дақиқасида оқилона ва одилона фойдаланиб, эл хирмони мумкин қадар кўпроқ «оқ олтин» топириши, олинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажариш ҳар бир пахтакорнинг она Ватан олдидаги муқаддас бурчидир.

Республикамиз областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисидаги шу кунги маълумотларни кўздан кечириб аниқлаш, қаттиқ хийлат чекимиз. Сабоби, бизнинг областимиз областлар орасида охириги ўринларда бормоқда. Бундан ташвишланмай илқилишимиз йўқ. Шундай экан, олтин ҳам қиммат бўлган мана шу дамларда байрат отига қамчи босиб ишлатилишимиз, пахта йигим-теримида аввал йўл қўйилган нусон ва камчиликлар ўрнини қоплатишда даражада унумли меҳнат қилишимиз керак. Хўжалигимиз меҳнат аҳли ана шунга қатъий амал қилган ҳолда ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам йигим-теримни кунлик графика асосида ушшоққон билан олиб боришляпти.

Бизнинг хўжалигимиз Фарғона районининг Водил зонасида асосан тоғ ва дашлар атрофидаги дашт ҳамда тошлоқдан иборат майдонларда деҳқончилик қилади. Шунга қарамадан, миришкор деҳқонларимиз деярли барча майдонларда пахтадан мўл ҳосил еттиштирилди. КПСС XXV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини ўз фаолиятлари учун дастуруламал деб билиб, мамлакатимизда коммунистларнинг буюк форуми бўлиб ўтган йилни қатъий меҳнат зафарлари билан аяқлаштириб ахд — қилганлар. Шу мақсадда биз хўжалигимизнинг ҳамма маҳалласидаги шунингдек, пахтачиллик борахасида план ва мажбуриятларимизни ҳам нўйта қараб чиққан эдик. Пахта

йигим-терими арафасида бўлиб ўтган умумий йиғилишда янги марра, янги доволанг белгиланган эди. Пахтадан пландаги 27 центнер ўрнига 35 центнердан хирмон кўтаришни мақсад қилиб олди.

Деҳқонларимиз — лафза ҳалол кишилар. Улар доимо айтган гапларининг устидан чиқиб келишган. Хўжалигимизда йигим-терим бошлангач дастлабни кўндалароқ сурбатга сурбат қўшиб борилади. Кунинга йиллик планнинг 3,5—4 проценти миқдоридан пахта топиришига эришилади. Шу ўринда 40—50 центнерли бригадаларини меҳнат қилишга йўл қўйиб, 100 гектар майдонда мўл ҳосил еттиштириди. Бу омишкор деҳқон бошлиқ аҳил коллектив колхоз хирмонида 500 тонналик «оқ олтин» билан салмоқли ҳисса қўшиб арафасида турди. Техниканинг кудрати ва мўъжизасига суянган Ш. Сатторов бригадаси далаларининг тенг ярмини машина теримида мос қилиб тайёрлади. Терим бошлангач дастлабни кўндалароқ тўртта «зангори кема» унинг далаларида унум билан ишлаб боради. Техника шарафати билан ҳар кун йиллик планнинг 4,5—5 проценти миқдоридан пахта тайёрланди. Бригада меҳнат аҳли 10 октябрда халқ хўжалик планини тўлдириганлиги ҳақидаги гапар рапортига имзо чекди. Шу кунларда бу илгир бригаданинг далаларида йигим-терим ушшоққон билан давом эттирилди.

50 центнерлик ҳаракатига қўшилиб, ҳозир олдинги марраларда бораётган бригадалардан яна бири моришкор деҳқон Кенжа Қодиров бошлиқ аҳил коллектив «Йигим-теримнинг даст-

белгиланган тадбирида, жумладан, кўшнинг килограмми теримчилар ҳаракатини кенг аяқ олдиришга ҳам алоҳида эътибор берган эди. Ҳозир қарийб 500 теримчи 7-12 минг килограммчилар сафидадир.

Улар, терим суръатини оширишга тоғ самарали ҳисса қўшмоқдалар. Шу ўринда М. Топилов, З. Қўшматов, С. Эргашев, Х. Ҳайдарова каби уялаб пешқадам теримчилар номини алоҳида қайд қилиб ўттириш зарур.

Бу чеварларнинг ҳар бири кунига эл хирмонида 200-250 килограммдан пахта териб топирилади. Ҳозирда ҳам бор имкониятларини, маҳоратларини ишга солиб теримда фаолият кўрсатишляпти.

Биз юқорида қайд этиб ўтган тадбиримизда, жумладан, ўзaro социалистик мусобақа, илгоридаги рағбатлантириш масаласига ҳам алоҳида эътибор берган эдик. Ҳар ўн кунда бригадаларо мусобақа аяқлашари кўриб чиқилди ҳамда тоғилар кўча Кизил байроқ, қимматбаҳо буюмлар билан тақдирланган бўлиди. Ҳозирда ҳам ана шундай қилинапти.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, йигим-теримнинг масъулияти, ҳал қилувчи палласи келди. Колхозимиз қишлоқларидан қимирлаган жон борки — ҳамма далада. Ҳамма ўзини пахтакор деб ҳисоблайди. Колхозимиз оқсоқол, ёш 70 дан ўтиб юрган Нишониб ота Абдураулов қариялар ва пенсиядорлардан иборат 75 кишилик мадад берадиган тўзди. Ҳозирда далаларининг гуллаётган пахта усталарига таълим берган отахонлар ва мўътабар онахонлар кунига 3,5-4 тоннага пахта териб беришляпти.

Хўжалигимиз аъзолари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг деярли партияимиз Марказий Комитетининг ақидаси бўлиб ўтган Пленумида сўзлаган сермазун нутқидан илҳомланган ҳолда еттиштирилган ҳосилининг сўнги граммдаридага териб олиб, пахтакор республикамизнинг 5 миллион 300 минг тонналик улан хирмонида мўносиб ҳисса қўшади.

Р. РАХИМОВ,
Фарғона районидagi
Ильич номи колхоз
раиси.

Шуманай районидagi «Прода» совхоз заршуносари еттиштирилган ҳосилининг сўнги граммиданга териб олиш учун бор имониятлардан фойдаланмоқдалар. Теримда Калинин номи бўлим пахтакорлари пешқадамлик қилиб, фило-норлик мамуналарини фидо-моқдалар. Бўлимнинг Шапар-хон Камолова сингари меҳна-тиздорлари ҳар кун хирмони-га тоғна-тоғналаб дурдона ту-кишляпти. Илгир меҳнатдор-лар Шапархон Камолова масъу-ли 300 тонна пахта териб бери-ш янгиликларини олган эди. У маррага деярли аяқлашган-ди. Юқоридаги суратда: Ш. Камолова, пастидаги суратда: терилган «оқ олтин» теленина-ларга юлганмоқда.

А. Турраев фотолари.

Самарқанд области октябры ойининг иккинчи ва учинчи ўн кунлигида суръати кўтарилиб, кўп миқдорда пахта тайёрланди, бир неча областлардан ўзиб кетди. Мусобақадор Бу-хоро областини орда қол-дирди. Республика кўча Кизил бирогини кўлга киритиб, уни сақлаб қолди. Областининг юқори ҳосили Пахтачи райони Зарифшон воҳасида би-ринчи бўлиб, пахта тайёрлаш планини бажарди. Бу район ҳар гектардан 39 центнердан «оқ олтин» топириди. Район-даги «Самарқанд» колхозы гектаридан ҳозирдан 44 центнердан, Киров номи, Ка-линин номи колхозлар 43 центнердан пахта топиришига эришдилар. Коллектив маҳани-за янгилаштирилган «Комму-низм», Карл Маркс номи колхозлар ҳам хўжалик план-ларини бажариб, социалистик мажбуриятлар ҳисобига пахта топиришмоқдалар.

Каттакўрган районидagi Тельман номи, Крупская номи, «Прода» колхозлари йиллик пахта тайёрлаш план-ларини илгирлар қаторида уадалашдилар. Нарпай райони-даги «Октябрь», «Иттифок», «Ўзбекистон», Иштихон рай-онидagi Навой номи, Хатир-чи районидagi «Партия XX съезди», Чкалов номи, Карл Маркс номи, Пастергомо-районидagi Меҳнат Қизил Байроқ орденли Карл Маркс номи колхозлар пахта тери-ш ва топиришнинг жадаллашти-риб маррани биринчилик ка-торида эгзальтадилар. Ҳосил-дорлини бутуридан оши-риб юбордилар. Орденли Карл Маркс номи колхоз пахта тайёрлаш планини 130 процент бажариб, 2558 гектар майдонининг ҳар гектаридан 44 центнердан хирмон кўтарди. Социалистик Меҳнат Қаҳра-мони Жоникул Усупов раис-лик қилаётган колхоз пахта-корлари ҳосилдорлинини гек-тар бошига 50 центнерга ет-казиб, онаВатанга 15 минг тонна «оқ олтин» ермуғон еттиш учун курашмоқдалар.

Съездлар қилиб Нарпай, Хатирчи, Пастергомо, Пахтачи ва бошқа районларда қўллаб-бўғалаб 50 центнерлик ҳаракатига қўшилиб, ташаббус билан майдонга чиққан эди-лар. Улар буғунги кунда ва-далари устидан чиқмоқдалар. Пастергомо районидagi Карл Маркс номи колхоздан Бой-тур Кўмаков, Очил Кўчқоров, Шўкур Ирисов, Пахтачи рай-онидagi Калинин номи, кол-хоздан Яхшибой Ағванов, Холтурди Норбобов, Нарпай районидagi «Октябрь» кол-хозидан Б. Донов, Хатирчи районидagi «КПСС XXII съез-ди» колхозидан Чори Йўдо-шев ҳам қўллаб-бўғалаб

САМАРҚАНДА САФАРБАРЛИК

гектардан 50—55 центнер-дан пахта олдилар.

Область пахтакорлари КПСС Марказий Комитети октябры Пленумининг қарорларини, партия Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумида сўз-лаган эркин нутқини ва СССР Олий Совети Бешинчи сессияси хўжонатларини ба-ланд рух билан қутиб олиб, еттиштирилган ҳосили тез, сифатли ва сира нобуд қил-май янгиштириб олиш учун меҳнат вақтида туриб ишла-моқдалар. Кетма-кет ёнгир-чилик бўлаётганлигига қара-май суръатини бўшаштирма-тилар.

— Ҳозир ҳар бир машина-да терилган пахта 175 тонна-дан ошди, — деди Пахтачи районидagi Киров номи кол-хоз раиси Курбон Ражабов, — шу кунларда пахтакорлари мизда терим эртаклари жа-влон уриб ишлашляпти. Бар-ча кўрак чувиш ва узиш ме-ханалари жик сменада иш-ламоқда. Меҳаник-хўжалик-ларнинг унумли ишлашлари учун тегишли тадбирлар қи-линилади. Далада иссиқ о-ват ташкил қилинган. Маши-нада терилган пахтанинг ҳар тоннасига оширилган иш ҳа-ки тулаяти. Маъмурий идора апарати ходимлари, бошқа ишлардаги колхозчилар па-хта теришга сафарбар этилган. Биз ҳар гектардан 55 цент-нердан пахта топириш юза-сидан олган юксак социали-стик мажбуриятимизни Ок-тябрь байраминга бажариш учун бутун куч ва воситалар-ни ишга солимоқдамиз. Ма-жбурият ҳисобига 1,5 процент ва ундан ошириб пахта то-пиришни таъминламоқда-миз.

Областда илгир хўжалик-лар ташаббуси билан ҳар қан-дай об-ҳаво шариоитида ҳам суръатини бўшаштирмаслик, кун-ига йиллик планининг 1,5 про-центи ва ундан ошқ миқ-дорда пахта тайёрлаш таъ-минлаш юзасидан умумий са-фарбарлик эълон қилишди. Суръатга суръат қўшиб 7—8 ноябрга қадар халқ хўжали-к планини бажариш тадбирлари белгиланди. Область миқёсида шахар ҳамда районларда ва

ҳар бир хўжаликда пахта шта-би ташкил этилди. Нурота ва Советобод районларининг га-лаккорлари, Самарқанд, Бу-лунгур ва Ўргут райони соҳиб-корлари пахта далаларига о-тидилар. Самарқанд ва Каттакўрган шаҳарларидagi студентлар хашарга чиқдилар. Областдаги ҳамма хўнар ва техника билим юрталари ва ўрта махсус ўқув юрталарининг сту-дентлари ҳам колхоз, совхоз-ларга қўмақлашмоқдалар. Ок-тябрь ойидagi қарағанда пахтазорларда теримчилар анча кўпайди. Шу доллар кунларда область колхозлари ва совхозларида ҳаммаси бў-либ 200 минг атрофида қиш-пахта теришда қатнашмоқда. «Зангори кема»лар кўсак юлиш ва чувиш эртаклари, туғилган пахтачи териб ола-диган меҳнатчилардан 5 минггача ишлаб турибди.

Районлар ва хўжаликларда пахта териш, давлатга топи-риш юзасидан социалистик мусобақанинг ҳар беш кун-лигини аяқлаш, шу асосда кўча Кизил байроқларини ала-маштириб туришга қарор қи-линиди. Студент-ўқувчилар ва шахарлик хашарчилар учун алоҳида кўча Кизил байроқ-лар тақсим этилди. Мусобақа натижалари область ва район газеталари саҳифаларида кен-гиртилимоқда.

Сафарбарлик кунларида бирин-кетин маррага ета-вган хўжаликлар сафари қўла-иб боради. Кун кеча Жомбой районидagi «Прода», «Ком-мунизм», Нарпай районидagi «Победа», Окдари районидagi «Москва» колхозлари ҳам оти қамчиллаб, маррага етиб келишди. Каттакўрган ва Нар-пай районлари пахтакорлари йиллик плани бажариш ара-фасида. Ўроқ ва болга ҳам-корлиги қучайтирилган Паст-ергомо райони ҳам маррага аяқлашмоқда.

Самарқанд пахтаси ҳозир 460 минг тоннадан ошиб кет-ди. Самарқандликлар пахта-зорларда байрат ва ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мух-бири.

СОЧЕТ ЭЛЛАРДА

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ АНГЛИЯДА

ЛОНДОН, 2 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Снесьи бюроси аъзолари қондакт, КПСС Марказий Ко-митетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги КПСС делегацияси лейб-ристар партиясининг миллий ижроия комитетида ва лейб-ристарнинг парламент фракция-сининг халқаро комитетида аяқловчи учрашув ўтказди.

Б. Н. Пономарев лейб-ристар партиясининг раҳбарлари билан суҳбатларда визитни аяқлаштириш, унинг натижа-ларига умуман ижобий баҳо берди. КПСС делегациясининг визитидан кузатиладиган асосий мақсад, деди у, кескин-ликнинг юмшатилишини мус-таҳкамлаш учун, ҳарбий кес-кинликни юмшатиш учун, ку-роллашнинг поғисини жиловла-ш учун, барча халқларнинг тараққиёти манфаатларини қў-лаш, давлатларнинг аҳли қўшнчилиги ва ўзаро манфа-атли ҳамкорлиги йўлидаги шарт-шароитларни аяқлаш-тиш учун курашда КПСС билан Буюк Британия лейб-ристар партиясининг биргаликда ҳа-рокат қилиш зарур эканлиги тўғрисидаги масалани жида-ди равишда ўртага қўйишдан иборат эди.

МАРТИНИКА КОММУНИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

ПАРИЖ, 2 ноябрь. (ТАСС). Морн-Руж шаҳрида (Мартини-ка ороли) Мартиника Комму-нистик партиясининг VI съез-ди бўлиб ўтди. Съездда Мар-тиниканинг турли районлари-дан 185 делегат, оролдаги ра-қийчилар жамоат ташки-лотларининг аъзолари, чет эллик меҳмонлар ҳозир бў-дилар.

Мартиника Коммунистик партиясининг бош секретари ўртоқ Арман Николь партия-нинг фаолияти ва яқин давр-

28 октябрда Женевада Родо-зия бўйича конституцион ко-нференция ўз ишини бошлади. Информация агентликлари ва мавбуот органларининг Жа-нубий Африкадан бераётган хабарлари эса тўғ фронтида олинган маълумотларга ўхшай-ди. Дерекҳо уларга кўрсатиш-гану бўлиб қолган майдонига — ҳозирги замон курун-роғ-лари ишлатилган, қўллаб-оқлаб қилиб кетаётган жағ майдонига айланиб қол-ди. Жанубий Африка Респу-бликасида исил қўрилган со-циал-иктисодий тенглик тобо-ра чуқурлашиб борапти. На-мбия ва Родезия ватанпар-варларининг миллий озодлик ҳаракати кескин курунли ку-раш тусини олди.

Африка жанубидagi энг йи-риқ, ривожланган давлат — Жанубий Африка Республика-сидир. 1948 йилдан бери хо-кимият тепасида турган йириқ ер эгалари ва саноат буржуа-зиясининг партияси — миллий партия мамлакатда апартеид сиёсатини ўтказмоқда. Апарте-ид асосларини турли ирқлар-га мансуб бўлган этник груп-палар алоҳида-алоҳида ривож-ланган тақдирдигина, оқ та-лилар ўз мақсадларини сақлаб қолишлари мумкин, деб ЖАР-да ашайидган европаларнинг ишотиришмоқдалар.

Уттан 28 йил давомида ЖАР-да ирқчилик сиёсатини рас-мийлаштириш уялаб қонунлар қабул қилинди, қондалар иш-лаб чиқилди. Ирқчилик ақиде-ларига кўра, африкаликлар фақат оғир, малакасиз ишлардагина ишлайшлари мумкин. Уларга ту-ғилганган иш ҳақи оқ тагли иш-чи ва хизматчиларнинг иш ҳа-қиға қараганда бир неча бара-вар кам. Чунинки, 1975 йилда тоғ-нон саноатидagi оқ тагли ишчининг бир ойлик иш ҳақи 364,6 фунт стерлинг бўлса, аф-рикалик ишчининг ойлиги сал-кам 44 фунт стерлингнинг та-ш-кил қилди, холос. Тенгсизлик қонунлаштирилган бу мамла-катда аҳолининг 70 проценти-ни ташкил этувчи африкалик-лар ҳиссасига барча даромад-нинг 20 проценти тўри келса, аҳолининг атиги 19 проценти-ни ташкил қилган оқ та-лилар миллий даромаднинг 74 процентиға эгадирлар.

Жанубий Африка мустақил-лашган қиринчи томондан маҳал-ли халқларга нисбатан юртилоб-таган ирқчилик сиёсатининг яна бир кўриниши — сохта минти «давлатларга» — бантустанлар-ди. 26 октябрда кунин траес-кей бантустанни «мустақил давлат» деб эълон қилинди. Барча африкаликлар бан-

КУРАШ ТОВАРО-КУЧАЙМОҚДА

тустонларга ҳайдалгандан кей-ин уларга мустақиллик бери-лар эмиш. Бундай сохта «да-влатлар» тузишдан мақсад — мамлакат территориясининг қўшнлик қисмини (унинг 13 процентиғина бантустанларга берилди) оқ таглилар қўлида қолдиришлар, бантустанлар-нинг раҳбарларини қилиб эса Преторияда содиқ бўлган ми-халлий феодалларни тайин-лаш, шу йўл билан этник груп-паларни бир-бирларига қарама-қарши қилиб қўйиш, ҳулаас африкаликларнинг миллий озодлик ҳаракатини бостириш-дан иборат.

Жанубий Африка ирқчилари мана шундай тартибларни ўз-лари босиб олган Намбияда ҳам ўрнатгандилар.

Исон қадр-қимматини са-риқ қақага олайдиган сурбет-лар Жанубий Африканинг яна бир мамлакат — Родезияда ҳам африкаликларга нисбатан ирқчилик сиёсатини зўр бе-риб ишлатмоқдалар. Мамлакат-да ашайтган 6 миллион киши-дан 5,7 миллионини ташкил этган эрли аҳолининг турмуш даражаси Африка қитъасида энг пасть соҳиболанди. Африка-лик оналарининг 90 проценти оладиган даромад ҳатто қаш-шоқ ҳаёт кечириш учун ҳам етарли эмас. Шаҳарларда мингглаб кишилар ишсизликда, қишлоқларда ерсизликдан азоб-қамқомда. Хокимиятин зўр-лик билан ўз қўлида ушлаб турган ашайиди ирқчи Ян Смит эрли аҳолининг дағтини оқ бўлса-да аяқлаш тўғриси-да бош қотиради.

Миллий озодлик курашига қарши мустақиллашчилар қў-лашган усуллардан бири Жа-нубий Африка мамлакатлари-да яшаб келатган турли ирқ-ка мансуб этник группалар (қора таглилар, қиндилар, ме-хиклар оқ таглиларни) бир-бирларига қарама-қарши қи-либ қўйиш. Асоси ЖАРдаги қаршилик курашга қосақал-ти — Жанубий Африка Комму-нистик партияси, Африка мил-лирий конгресси, Жанубий Аф-рика қиндилари конгресси, рангил аҳоли конгресси, оқ таглиларнинг прогрессива уюш-малари ирқчилик ва мустақил-

качиликка қарши биргалашиб курашмоқдалар.

Жанубий Африка халқлари мустақиллашчилар ва уларнинг хокимларининг қийла-найранг-ларига жавобан ўз ҳа-ҳуқуқ-лари учун курашини қан сайин қучайтирмоқдалар. Намбия ва Родезияда партизанлик ҳаракати кенгайишмоқда. Парти-занлар мамлакатнинг ички рай-онларида жолашган ҳарбий ис-теҳзоилар ва полиция маҳка-маларига ҳужум қилмоқдалар. Натияжада қўлгана оқ тагли мустақиллашчилар қочиб кетиш-ган қилиб қўйиш, эса ўз уйлари-ни қўрланган ҳарбий қўрунча-ларга аялантиришга мажбур бўлмоқдалар.

Шу йил июнь ойининг ўр-таларида йирик жамоат мар-каси Иоганнесбургнинг че-кас — Соутода ўрта ма-ктабларнинг ўқувчилари иро-зидлик билдириб ўқишни тўх-татдилар. Полиция намойишчи-ларини ўққа тутди. Соуто кўча-лари қора тагли меҳнатқаш-ларнинг қонига тоғиди.

Соутодаги намойиш ом-мий халқ қишқирларининг бош-ланishi бўлди. Кураш Иоган-несбург, Кейптаун, Претория, Порт-Элизабет, Дурбан каби йирик саноат марказларига ёйилди. Форстер ҳукумати на-мойишчиларни бостириш мақ-садида полиция, армия, оқ та-гли ирқчилардан ва еланган қотиллардан тузилган кўнгли-лик отрядлардан кенг фой-даланмоқда. Лекин ирқчилар халқ курашини тўхта-та олган-лари йўқ. Август ойининг охи-рларида Иоганнесбургда бўлиб ўтган умумий иш ташлаш ма-лекатининг бошқа шаҳарларига ҳам тарқалиб, сиёсий ва икти-содий ҳаётга жуда катта таъ-сир кўрсатди.

Жанубий Африка халқлари-нинг озодлик учун курашига қўшн мустақил давлатлар — Мозамбик, Заимбия, Танзани-я, Ангола ва Африка Бирлиги Ташкилоти аяқдан ардам бе-роқ қилишляпти. Бутун тараққиш-лар учун ишончли Жанубий Африка халқларининг миллий озодлик ҳаракатини бостириш мумкин бўлмай қолди. Расмий Вашингтон Американи африка-ликларнинг «дўсти» қилиб кўр-сат бошлади. АҚШ давлат де-

партаменти бошлиғи Г. Киссин-жер кейинги ойлари ичида ЖАРнинг бош миштери Фор-стер ва Родезия ирқчиларининг бошлиғи Ян Смит билан бир неча бор учрашиб, ўзаро маҳ-фият музокараш олиб борди.

Расмий хабарларга кўра, АҚШ Жанубий Африка ирқчи-ларини Намбия ва Родезияда хокимиятин аҳолининг қўшнли-гини ташкил қилувчи африка-ликлар қўлига топиришга гуё қўндримқончи эмиш. Аслида эса, Вашингтон Африка халқ-ларини ҳамда жаҳон жамоат-чилигини лақиллатиб, ирқчи-лик тузулмларини қутқариб қол-моқчи.

Г. Киссинжернинг Африкага қилган кейинги сафари ва Форстер ҳамда Ян Смит бил-лан олиб борган музокара-лар натижасида Родезияда хо-кимиятин эрли халқ қўлига то-пириш тўғрисидаги америка-инглиз план эълон қилинди. Гарчи бу планда Родезияда «давлат кенгаши» ва «вақт-ли ҳукумат» тузиш, унга қора та-гли қўшнчилигининг аҳолиларини киритиш қўзда тутилган бўл-са-да, ҳал қилувчи ўтирларни оқ тагли ирқчилар қўлида қол-дириш мўлжалланган. Смит-нинг сузларига қараганда АҚШ ва Англия унинг талаби-га мувофиқ «партизан уруши-ни тўхташга» ва БМТ Хафси-сизлик Кенгазининг қарори асосида Родезияга қарши қў-лашланган иктисодий санк-цияларни бекор қилишга ро-зилик берганлар.

Кўриниб турибдики, Амери-ка империализм ва унинг ше-риклари мустақилла қўлдан қутулиш учун курашганда Жа-нубий Африка халқларининг тақдир тўғрисида эмас, бал-ки Форстер ва Смит ирқчилик режимидаги ҳақида, уларнинг иктисодий ва ҳарбий-сиёсий стратегик манфаатлари ҳақида ташвишланмоқдалар. Шунинг учун ҳам барча эрксиз ва ра-қийчиларга қишлар халқаро империализмининг Африка озодлигига қарши туғган йўли-ни қораламоқдалар. Яқинда Лусака шаҳрида Заимбия, Тан-зания, Ангола, Мозамбик ва Ботсвана президентлари Зим-

басе миллий озодлик ҳаракати вакиллари билан биргалик-да Родезиядаги аҳолини мухо-кама қилиб, америка-инглиз планини қаттиқ танқид қилди-лар. Гаيري қонунли ирқчилик режими илгари сўрган тақлиф-ларни қабул қилиш, — дейила-ди мазкур учрашув тўғрисида-ги баёнотида, — мустақиллаш-лик ва ирқчилик ҳокимият сту-руктурасини қонунлаштириш билан тенгдир.

Империалистлар ва ЖАР ирқчилари Намбия масаласи-ни ҳам ўз фойдаларига ҳал қилмоқдалар. Форстер ҳуку-мати ишлаб чиққан «мустақил-ликка секин-аста бориш» пла-нига кўра, Намбия 1978 йил-нинг охиригача бориб мус-тақил бўлар эмиш. Родезия сингари Намбияда ҳам импе-риалистлар ҳокимият тепаси-га ўзларининг манфаатлари учун жон қўйирувчи маҳал-лий малайларини қўймоқдалар, яъни Жанубий Африкага хўжа-яйлик қилишни бошқача йўл-лар ва усуллар билан давом эттирмоқдалар. Лекин Нам-бия ватанпарварлари ҳам, БМТнинг Намбия бўйича со-вети ҳам Форстер планни бу-тунлай рад этмоқда.

Империалистлар ўз мақса-дларини аяқлашлар ҳам, Афри-ка халқлари уларнинг қора ни-ятларини аяқли биледилар. «АҚШ давлат секретари Г. Киссинжернинг ирқчилик ре-жимлари бошчилиги билан олиб борган музокаралари», — дейди Конго президенти М. Нгуаби, — Африкада давом этган революциянинг тўхта-тиш ва ирқчилик ҳамда импе-риализмининг қитъадagi сўнги таъсирларини қутқариб қол-ишга қаратилгандир.

Империалистлар халқлар-нинг тақдирини ўзбосишчилар билан ҳал этадиган вақтлар аллехон ўтиб кетди. Жану-бий Африка халқлари ўз ку-рашларида яқна эмаслар, Жа-ҳон социализм, ривожланган мемлакатлар, озод Аф-рика уларга хайрихоҳ ва қўмақ-дошдирлар. БМТ Бош Ассамб-леясининг XXXI сессиясида Жанубий Африка масаласи-нинг муҳокама қилиниши ЖАР, Родезия ва Намбия халқларининг душманларига берилган яна бир сезиларли зарбадир. Миллий озодлик ҳаракатини қамши қўллаб келган совет қалъи Жанубий Африка халқларининг револю-цион курашига ҳамдард ва ҳамнефесдир.

С. КУРБОНОВ,
терик фанлари кандидати.

R - 259